

En artikkelserie av Alexander Lange:

Dramaet på Syrebekkestøylen

Fellaktige dommer for «drap» som må revideres

Torgeir Lognvik ble nektet å komme til sin av Hjemmefronten i Rauland myrdede fars begravelse. Sabotørens aksjon i Lognviksaken var stridende med Hjemmefrontens og SIAEF's DIREKTIVER.

Halvor T. Lognvik som ble skutt ned av Hjemmefronten under arrestasjonen av Johans

VIII

Denne fremstilling søker å gi Syrebekksaken slik som den faktisk og rettslig antas å være. Det fjernstyrte politiske hat og nedslupne illegale agents virksomhet medførte i disse fjellbygder og i dette sakskompleks en rekke tragedier. Det opprørende drap på bonde Halvor Lognvik, skutt ned den 9. mai 1945 i vår-onna på sin egen åker i Rauland. Dramaet på Syrebekkestøylen i Rauland som kostet to sabotører livet, den tapre professor Tronstad og hans trofaste venn G. Syverstad. Dette resulterte — som leserne har sett — i to gale og dypt urettferdige dommer for drap mot Johans og Torgeir Lognvik.

Ordets rot ligger formentlig i en oppagitt begrepsforvirring om, for eksempel: NØDVERGE, KRIG, OKKUPASJON, BEVIS, LOVLIG MYNDIGHET PA OKKUPERT OMRÅDE, o.s.v. — Det fremgår av sakens akter at denne ondartede — og ennå eksisterende! — begrepsforvirring ga seg barbariske utslag. Den på politisk basis innesperrede lensmann Torgeir Lognvik ble nektet å komme tilstede i sin fars begravelse. Vi siterer fra dokumentene:

«Herr politimesteren i Telemark, Porsgrunn.
Saki gjeld: Søknad um permisjon.

Underskrivne fange nr. 103 er med dette um permisjon at eg kan reise heim til Rauland ein tur. Grunnen til denne søknaden er at far min Halvor T. Lognvik, født 1866 i Rauland, vart skoten av Hjemmefronten under arrestasjonen av min bror Johans Lognvik. Bror min, Johans, var også so utsett for hard påkjenning at han vart sendt på sjukehus. Ingen, anten far eller bror min var medlem av NS.

Eg søkte to gonger um å koma heim i likferdi etter far under mitt opphald i arresten på Notodden. Eg fekk ikkje noko sikkert svar. Eg vonar no at herr politimesteren handsamer søknaden min velviljugst, slik at eg kan koma heim ein tur.

Det er no berre att kvende heime og eg må hjelpe mor og ordne ymse ting som er naud-

synte i denne saki.
Porsgrunn 16. 5. 1945.
Vyrdsamt Torgeir Lognvik.

Rapport til politimesteren i Telemark. Fra Porsgrunn politistasjon avgitt av SV. SUNDAL.
Vedrørende søknad fra fange nr. 103, Torgeir Lognvik om permisjon.

Lensmannen i Rauland meddelte på telefonhenvendelse at Torgeir Lognvik var lensmann i Rauland. Arrestert for landssvik. Hans bror skjøt to heimfrontfolk, som holdt lensmannen i forvaring for en tid sidan.

Hans kone er hjemme og lensmannen finner ikke noen særlig grunn til at han skal slippes ut for å vareta sin gårdsdrift. Hans mor er alene og hans far som ble skutt da hans bror ble arrestert, skal visstnok begraves en av de første dager, muligens imorgen.
SV. SUNDAL.

Lensmannen i Rauland ringer igjen og meddeler at Torgeir

Lognviks far skal begraves imorgen. — Hans søstre tar seg av moren, og det skulle derfor ikke være noen grunn til å la Lognvik reise oppover i den anledning.
D. S.

*
Beslutning: Lognviks ansøking om løslatelse innvilges ikke.
Fengslet er gitt beskjed.

Porsgrunn 18. 5. 1945.
(Underskrift uleselig).
p.m.

MISVISENDE SKILDRE AV DRAMAET PÅ SYREBEKKESTØYLEN I SABOTØRBOK

Et kjernepunkt i Syrebekksaken, er at det er bare tre mann — sabotør Jon Landsverk, lensmann Torgeir Lognvik og bonde Johans Lognvik som vet hva som foregikk på Syrebekkestøylen den 11. mars 1945 i de ca. 30 sekunder kampen varte, da Johans Lognvik mot sver overmakt undsatte sin yngre bror som var illegalt bortført av ukjente, formummede sterkt vebnede menn for å likvideres.

Da Jon Landsverk fikk sjokk under kampen og kastet seg ned på gulvet — var det vel så som så med iakttagelseevnen. Om ikke retten hadde oppfattet Johans Lognviks klare nødvergerett, burde frifinnelse være bygget på en samvittighetsfull, upolitisk konstatering fra Lagmannsrettens side av at et fellende forhold ikke fantes bevist. Jon

(Forts. side 6.)

Bankrøveri og konkurrerende patrioter

«TELEMARK ARBEIDERBLAD» BERETTER OM DA HOLLA SPAREBANK BLE LETTET FOR 191.000 KRONER

Bankranet på Ulefoss i 1944

Et apropos til innflyttingen i den nye bankgården

Bankchef O. T. Halvorsen.

Når Holla Sparebank på Ulefoss åpnet nye lokaler og innflyttingen i den nye bankgården, ble det gjort et forsøk på å utnytte anledningen til å gjøre et bankrøveri. Det lyktes å stjele 191.000 kroner fra banken.

Slik beretter «Telemark Arbeiderblad» om plydringen av Holla Sparebank

Det store amerikanske ukeblads beretninger om de norske krigsforbryteres innsats i den folkerettsstridige krigføring de drev på Englands bud og for Englands regjering, har fremkalt en pussig flom av benektelser fra de mest implisertes side. En skulle jo tro at noen utskårne tunger fra eller til ikke spilte noen rolle for folk som koidbidig senker skip med kvinner og barn ombord og hvis vei ellers har fjernet seg så langt fra rettens og moralens. Men det vil de herrer heimfrontfolk altså ikke ha på seg.

Men for å befatte oss med noe hyggeligere, så forteller «Telemark Arbeiderblad» 27. mars år meget fornøynelig om de tilstander denne form for patriotisme skapte i det folkerettslig okkuperte Norge. For trass i sine «få likvidasjoner» klarte heimfronten likevel å terrorisere både befolkningen og sine egne slik at en opplevet den mest groteske underkastelse. Vi minner om Rottenikkens meritter, da han som «heimfrontmann» herjet med folk, stjal og ekserserte, og ingen turde mukke av frykt for å lide samme skjebne som de «få likviderte». Det «Telemark Arbeiderblad» beretter om er bankranet i Holla Sparebank i september 1944:

«Da overrumplet 4 bevæpnede karer, som ga seg ut for å representere Mil.-org. (mens det viste seg å være deres kommunistiske kolleger og medarbeidere) bankens personale midt på dagen. De truet dem med pistol foran seg ned i kjelleren på Herredshuset, der bankfunksjonærene ble låst inn i venterommet til folkebadet, mens røverne tok med seg 191.000 kroner fra hvelvet.

Ransmennene stappet pengene i ryggsekkene sine og trasket til fots opp Posthusbakken. (Ingen turde naturligvis si noe når karene med de «få likvidasjoner» var ute og gikk). På Haugejordet traff de noen jenter de inviterte med på beurtur, men jentene betakkelt seg. Karene begav seg videre sydover mot Tvarstjønn, var innom på Steinsrud og spurte etter et kart(!) og gikk videre ganske åpenlyst forbi Håveiligårdene, Vibeto og Fen ned til Norsjø. Der stjal de en robåt og rodde over Norsjø og opp Sauareiva til Kullhuset. Så tok de beina fatt med sine full-lasta ryggsekker. Da de hvilte ved vegkanten ved Moen i Sauherad så de sikkerhetspolitiet fra Notodden passere i rasende fart på veg mot Ulefoss for å leite efter bankranerne.

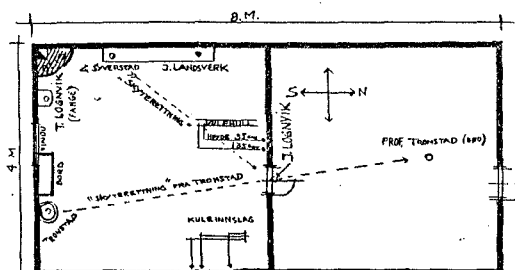
Ransmennene tok toget fra

(Forts. side 7)

Roosevelt og Churchill helen uns in den Rücken

I Tyskland er det nå en sterk reaksjon mot uten reservasjoner å lenke landets skjebne til USA og England. DEUTSCHE WOCHENZEITUNG gir bl. a. uttrykk for dette i denne tegningen som minner om Vestens forrederi siste gang Tyskland kjempet mot bolsjevismen

Situasjonskisse fra Syrebekkestøylen. Johans Lognvik kom inn gjennom det ytre rum. Skissen tegnet for FOLK OG LAND av H. R. Hagerup